

Projekt k 300. výročí narození Marie Terezie

Předmět: Počítačové technologie

Třída: 1D_S2

Vyučující: Mgr. Ivana Pechová

V rámci předmětu počítačové technologie žáci připravili krátké prezentace, kterými si připomněli panovnici, která svými reformami ovlivnila v mnoha směrech život lidí. Žáci práce představili v rámci hodin dějepisu a dále na veřejném vystoupení ve studovně.

Kromě toho vytvořili roláž a vlastní logo. Grafické práce dělali ve vektorovém editoru CorelDraw, v rámci procvičování psaní v textovém editoru připravili stručný přehled historických událostí s přesahem do současnosti, v závěru ještě vyjádřili vlastní názor.

V této publikaci si můžete přečíst zmiňovaný text, zhlédnout vytvořenou roláž a logo.

Zpracovávaná témata:

1. Školská reforma
2. Platidla, míry a váhy
3. Sčítání lidu a číslování domů
4. Manufaktury
5. Trestní zákoník
6. Tereziánský robotní patent, reforma v zemědělství, pěstování brambor

Úvodní slovo

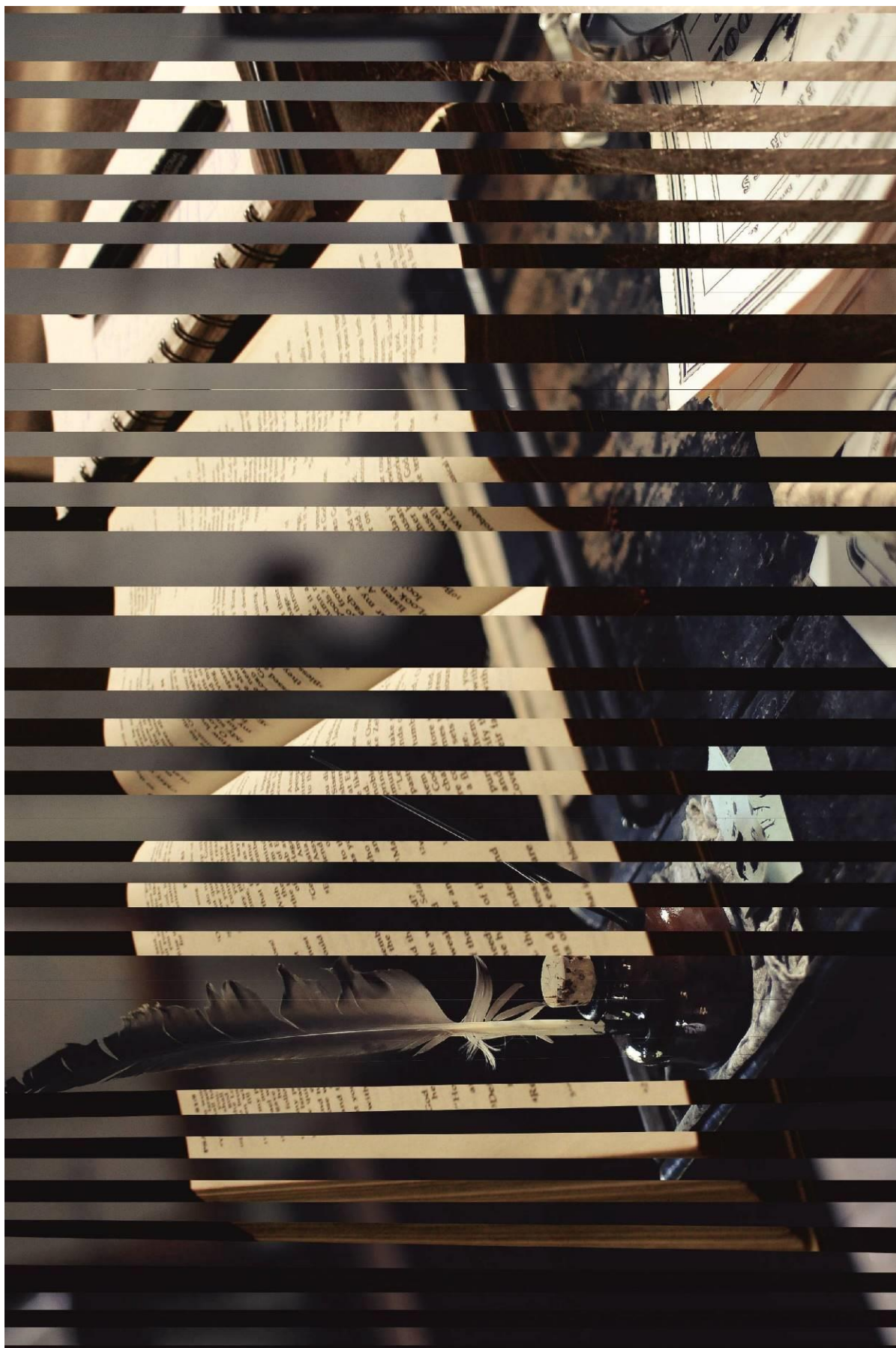
Marie Terezie – jedna z nejvýznamnějších žen našich dějin. A zároveň velmi kontroverzní osoba. Mnoho lidí jí vyčítá ztrátu Slezska či dokonce zavedení povinné školní docházky. Ale řekněme si upřímně...kde bychom se dnes nacházeli, kdyby nebylo Marie Terezie?

Většina obyvatel Česka, především nemajetní, by neuměli číst, psát ani počítat. Dosud by se platilo drahými kovy nebo naturáliemi, takže kdybyste někomu zaplatili za zboží papírovými bankovkami, zaťukal by si na čelo a vyhodil vás ze svého krámků jako šejdíře. Zřejmě byste také často bloudili po ulicích a nevěděli, kam přesně máte jít. I popisná čísla totiž zavedla Marie Terezie. Postupem času si stále více uvědomovala potřebu znát přesný počet obyvatel své země. Proto proběhlo roku 1753 první sčítání lidu. A k tomu se váže i zavedení příjmení. Tehdáž jste zavolali: „Janku!“ a přiběhlo vám jich deset. Janek kovářů, pekařovic, od rybníka, prostě všichni. Dnes už ale každý ví, na koho se volá. Díkybohu.

Marie Terezie také zmírnila robotu na 3 dny v týdnu, čímž se zavděčila svým poddaným. Pozvedla stát i po stránce ekonomické. Počet manufaktur za její vlády výrazně vzrostl. To umožnilo několikanásobně zvýšit produkci a snížit výdaje. Zakázala mučení u soudů, vystavěla silniční infrastrukturu, sázela stromy kolem cest, sjednotila míry a váhy. Avšak šlechta s její vládou nesouhlasila. Musela totiž začít platit daně stejně jako ostatní. Tím se zdvojnásobily příjmy země, která začala ihned prosperovat. Rozšířilo se pěstování brambor, což mnoha lidem pomohlo od hladu a zároveň obohatilo jejich doposud jednotvárnou přílohu, sestávající pouze z plátku chleba či nějaké pšeničné placky. V neposlední řadě zavedla brannou povinnost pro mladé chlapce, čímž velmi posílila svou armádu.

I přesto, že se za své vlády dopustila několika chyb a přešlapů (ztráta Slezska, zrušení jezuitského řádu, celková germanizace,...), je pro český národ nepostradatelná. Proto si letos připomínáme již 300. výročí jejího narození.

Martin a Veronika Vondrovi

Školská reforma

Historie

Nedlouho poté, co se Marie Terezie dostala na trůn, si začala uvědomovat, že rozvoji státu je potřeba vzdělaných lidí. Proto zavedla 6. prosince 1774 školskou reformu, která s sebou přinesla i povinnou školní docházku. Ze začátku lidé s reformou nesouhlasili, protože své děti využívali jako pracovní sílu na poli. Například na území České republiky začali děti z chudých poměrů chodit do školy až začátkem 19. století. Postupem času se však povinná školní docházka osvědčila. Výuka probíhala pouze v německém jazyce a profesori směli fyzicky trestat neposlušné žáky. Vyučovalo se tzv. trivium, které zahrnovalo čtení, psaní a počítání, a náboženství. Děti musely školu navštěvovat šest let (od šestého do dvanáctého roku života), pak mohly jít opět pomáhat rodičům s prací na poli. Školy se objevily ve všech větších městech, tudíž děti nemusely dojíždět příliš daleko. Celková vzdělanost obyvatelstva se díky Marii Terezii mnohonásobně zvýšila.

Současnost

V dnešní době stále přetrvává povinnost chodit do školy. Ale mnoho věcí se od dob vlády Marie Terezie změnilo. Tak třeba místo šesti let musíme školu navštěvovat devět let. Na obecných školách se zrušila výuka náboženství. Neučíme se pouze trivium, ale v našem rozvrhu najdeme širokou škálu všemožných předmětů. Výuka už neprobíhá v německém jazyce, nýbrž v každém státě se vyučuje v mateřském jazyce. Fyzické tresty nejsou povoleny a děti dostávají daleko více příležitostí se rozvíjet.

Marie Terezie a já ...

Marie Terezie nás v mnoha směrech překvapila. Svou odvahou, novým pohledem na svět a revolučními myšlenkami. Kdyby nebylo Marie Terezie, pravděpodobně bychom stále žili v nevědomosti, pracovali celé dny na poli, nejedli bychom brambory a ani bychom nevěděli, kolik nás vlastně ve státě žije. Díky ní se úroveň naší země dostala na velmi vysokou úroveň.

Martin a Veronika Vondrovi

Platidla, míry a váhy

Historie

Za vlády Marie Terezie byly poprvé tištěny papírové peníze, kterými se platilo mimo jiné i na území Čech – bankocetle. Avšak dále v oběhu zůstaly i kovové mince – Zlaté, tolary a krejčary (1 tolar = 2 zlaté, 1 zlatý = 60 krejčarů).

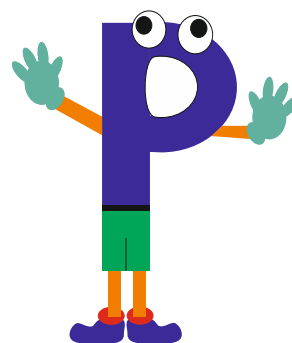
Sjednotila míry a váhy. Používaly se části lidského těla pro délku, libry pro váhu a pro objem máz, kolba a žejdlík. Český máz je 3,35 litru, a to se rovná 2 holby a 4 žejdlíky.

Současnost

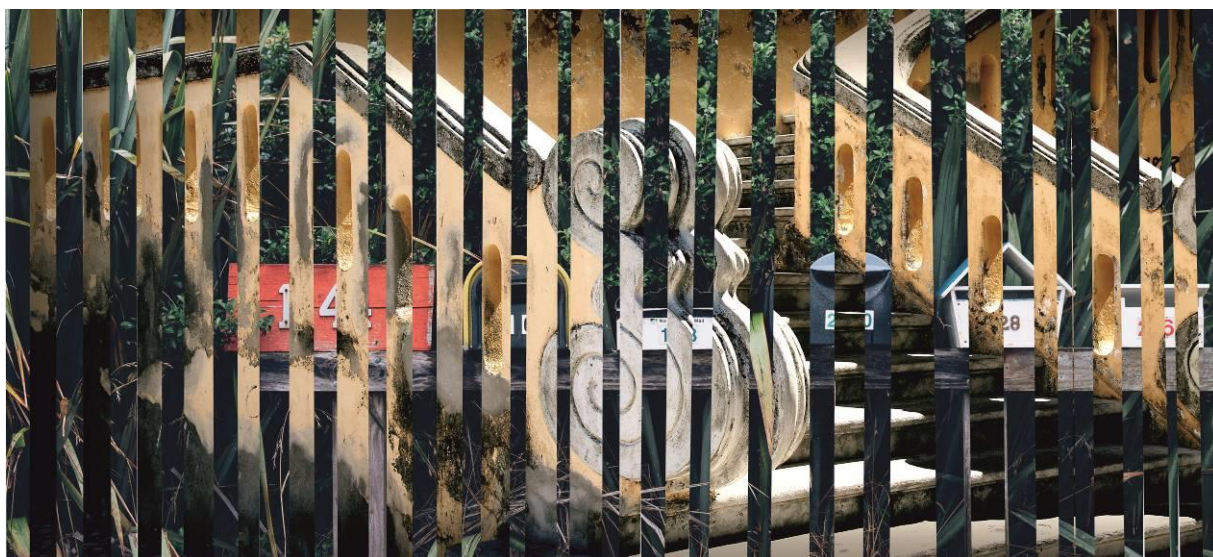
Díky bankocetlím se papírové peníze používají dodnes. Dala základ dnešním bankovkám. Tím, že sjednotila míry a váhy dala také základ pro dnešní míry a váhy.

Můj názor na Marii Terezii

Marie Terezie je pro mě velká osobnost. Rozvívěla naši zemi po všech stránkách, ne jenom po stránce nových peněz. Měla skvělé nápady a uvědomovala si takové věci, jakože se stříbrné mince opotřebovávají a tím ztrácejí hodnotu. A hlavně se tento problém snažila nějak vyřešit. Papírové peníze byly naprosto geniální nápad. Kdyby nebylo tohoto nápadu, nikdo neví, čím bychom dneska vlastně platili.

Denisa Pineckerová a Aneta Pokorná

Sčítání lidu a číslování domů

Historie

Nejstarší zmínku o sčítání obyvatel máme již ze starověkého Babylonu, uskutečněného v roce 3800 př. n. l., tedy před 6000 lety. Na našem území v historii byli pokusy o součet obyvatel, ale regulérní sčítání lidu zavedla až Marie Terezie svým patentem. Provádělo se každý rok nejdříve duchovenstvem a později vrchností vybranými úředníky. Za tímto účelem se zavedl pojem osada a číslování domů, které sčítání lidu výrazně zlehčilo. Zjišťoval se počet obyvatel a vlastněný majetek, tento proces pomohl při vybírání daní a verbování vojáků.

Evidenci budov a pozemků se jako první dotklo zavedení daně z lánu z roku 1022 ještě za dob Přemyslovců. Následně se domy a pozemky začaly zapisovat do urbářů, podle kterých byly vyměřovány daně (posuzovalo se i postavení ve společnosti-nespravedlivě). Změna nastala v roce 1650, kdy byly daně vyměřovány spravedlivěji.

Současnost

V současnosti sčítání obyvatel probíhá na doporučení OSN každých 10 let. Kromě počtu obyvatel se zjišťují další údaje, jako je národnost, používaný jazyk a praktikované náboženství.

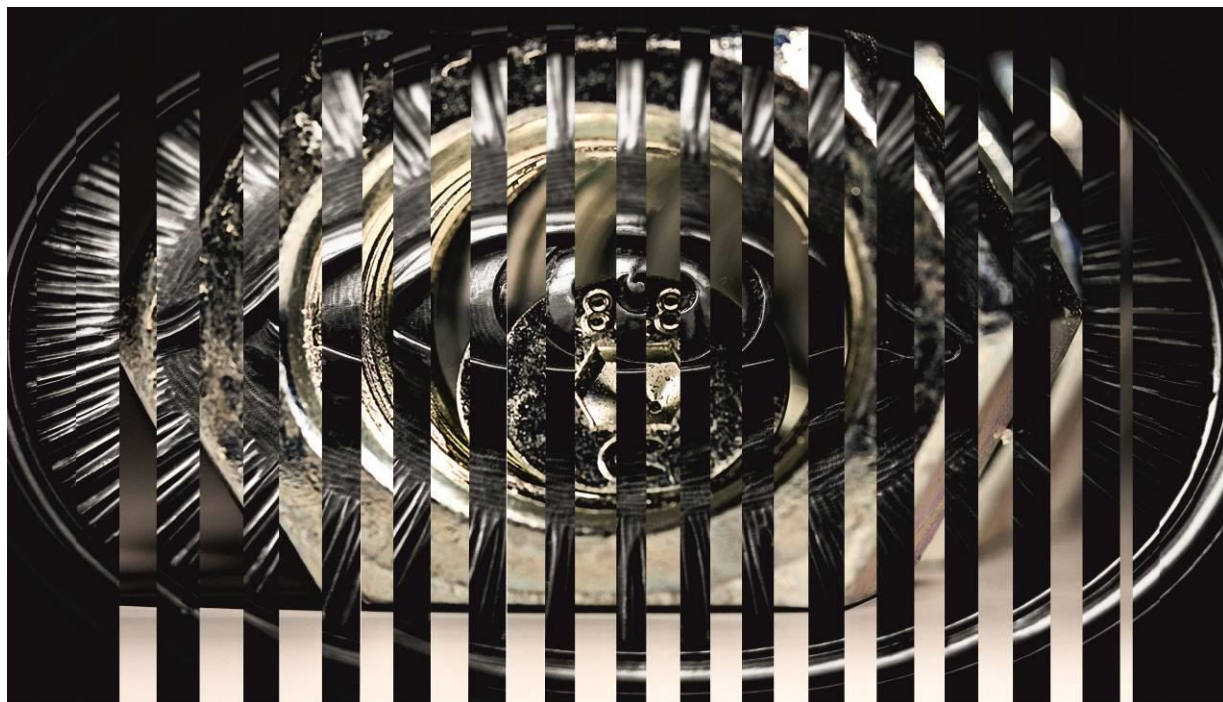
V současnosti se budovy a pozemky evidují na katastru, ke kterému je volný přístup, takže si například můžeme zjistit, kdo vlastní pozemky 10 km za Prahou, kdyby nás to zajímalo.

Marie Terezie a já ...

Marie Terezie byla bezpochyby významným státníkem. Když se řekne její jméno, každý si určitě vybaví zavedení povinné školní docházky. Ovšem nesmíme opomenout její další reformy, které významně přispěli k organizaci a vedení státu a zlepšení životní úrovně.

Marie Terezie byla obratnou političkou a všichni víme, jaké dobré reformy vymyslela, ale všechno není jen růžové (např. diskriminování židů-speciální daň pro židy). Na jednu stranu skvělá panovnice, na druhou stranu se mi některé její reformy/zákony moc nelíbí a myslím si, že bychom neměli opomíjet i to špatné, protože historii se učíme, abychom se z ní poučili.

Štěpánka Menšíková, Jana Vykysalá

Manufaktury

Historie

Manufaktury byly specifické pro vývoj průmyslu a k jejich vzniku vedla velká poptávka po určitém zboží.

Typická pro manufaktury byla dělba práce, ruční řemeslné technice a také to, že se na výrobě konečného výrobku podílelo několik dělníků, díky čemuž se snížily náklady na výrobek, takže se snížila jeho cena, ale občas i jeho kvalita. I přes určité výhody se lidem v manufakturách nevedlo moc dobře, jelikož pracovali 12-14 hodin denně a navíc za velmi malou mzdu.

Nejvíce manufaktur bylo textilních. Rozvíjelo se plátenictví, soukenictví a nově i bavlnářství. Dále vznikaly manufaktury na zpracování kůže, výrobu keramiky, papíru, skla a i zbraní.

Rozlišovaly se 2 základní typy manufaktur: rozptýlené a soustředěné.

Rozptýlené manufaktury byly přechodným jevem a postupně se buď přeměnily na soustředěné, nebo zanikly. Jejich principem bylo, že dělníci pracovali ve svých domech či v několika dílnách, které obešel faktor (zprostředkovatel, činitel), jenž rozdával jim surovinu, poté vybral hotové zboží a zaplatil mzdu.

Soustředěné manufaktury byly velké dílny, ve kterých se uskutečnila celá výroba. Zpočátku manufakturní výroby jako podnikatelé převažovali šlechtici, ale později začal růst i význam domácích obchodníků a vznik měšťanských manufaktur.

Současnost

Manufaktury se staly takzvaným předstupněm tovární velkovýroby, která je skoro úplně nahradila, a proto se v současnosti princip manufaktur už moc nevyužívá.

Náš názor

Podle nás bylo zavedení manufaktur velmi dobrý nápad, protože tím Marie Terezie zajistila práci mnoha lidem, i když velmi náročnou.

Jednoduše to byla skutečně skvělá ženská, kterou tiše obdivujeme.

Justýna Václavková a Michaela Šnajberková

Trestní zákoník

Historie

Jedná se o poslední před osvícenecký trestní zákoník na území České republiky. Byl sepsán v roce 1769 ve Vídni. Zákoník se skládá ze dvou dílů, a to Díl první o hrdelním pokračování a Díl druhý o hrdelních přečiněních obzvláště a jejich trestech. První pojednává o trestním procesu a druhá část se zaměřuje na jednotlivé činy z uvedených trestů. Obsahuje 104 článků, které se dále dělí do paragrafů. Zákoník navazuje na Rakouské trestní právo a vychází z trestního zákoníku Josefa I. Na svou dobu byl velice zastaralý, tresty zahrnovaly i prvky msty a zastrašení. Proto vydržel v platnosti jen krátkou dobu a v roce 1787 byl nahrazen moderním trestním zákoníkem Josefa II.

Současnost

V současnosti se v českém trestním zákoníku neobjevuje mučení ani trest smrti. Pokud se v některých zemích objevuje, není to však formou bolestivé smrti. Také se v něm neobjevují prvky msty a zastřešení. Zákoník je více otevřený vyznání jakéhokoliv náboženství na rozdíl od toho Tereziánského. Zajímavostí je, že zákoník Marie Terezie odsuzoval pohlavní styk s nevěřícím nebo homosexuální pohlavní styk.

Marie Terezie a já ...

Myslíme si, že Marie Terezie udělala za svou vládu řadu dobrých změn, tento zákoník byl velmi zastaralý. Tresty byli velmi kruté, a proto bychom tento zákoník určitě nepodporovali.

Anežka Pavlíková a Dominic Stočes

Tereziánský robotní patent, reforma v zemědělství, pěstování brambor

Historie

Historie byla velice krušné období, hlavně pro pěstitele brambor. Neznalost v této branži vedla k nerozvinutým technikám pěstitelství oné plodiny a vedla k hladomorům, jež způsobily řadu reforem. Těch se ujmula Marie Terezie a díky ní, si mohly mnohé rodiny užívat společné večere ve společnosti brambor.

Současnost

Činy té velké dámy nás jistě velmi ovlivnily. Nebýt jejího zasazení o výsadku brambor, možná bych se ani nenarodil, protože brambory (ta velmi výdrzná plodina) zahnyly v českých (de facto rakouských) zemích hlad. Kdyby hlad nebyl zahnán, mohl by na následky toho zemřít jeden z mých předků.

Marie Terezie a já ...

Marii Terezii často kritizují žáci základních škol, s přicházejícím věkem však studenti zjišťují, že bez zavedení povinné školní docházky by hospodářství země vůbec nefungovalo. Rozšíření pěstování brambor oceníme především v gastronomii, kde je tato plodina dnes pěstována nejvíce ze všech příloh v České republice. Rozšířením velkostatků vzkvétala česká země.

Jan Škrle, Petr Vlček a Štěpán Pokorný

